

Svar på remiss av SOU 2024:50 Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn

Diarienummer KS-2024-00461

Bakgrund

Ulricehamns kommun har mottagit en remiss från Finansdepartementet avseende utredningen av utjämningsystem och bidrag till kommuner och regioner, Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50).

Utjämningskommittén 2022 har haft i uppdrag att göra en bred översyn av systemet för kommunalekonomisk utjämning och LSS-utjämnningen samt vid behov föreslå förändringar. Utjämningsystemet syftar till att utjämna skillnader i ekonomiska förutsättningar mellan olika kommuner och regioner, att alla kommuner kan erbjuda likvärdig service till sina invånare oavsett lokala skillnader i befolkningsstruktur, geografi och skatteintäkter. I uppdraget har också ingått att se över vilka av dagens riktade statsbidrag som skulle kunna inordnas i det generella statsbidraget till kommunsektorn. Därutöver har kommittén haft i uppdrag att lämna förslag på åtgärder för att motverka höga och ökande skattesatser i kommuner och regioner, inklusive åtgärder för att minska risken för negativa bieffekter av inkomstutjämnningen på tillväxten.

Utredningen har en utgångspunkt i att kostnadsutjämnningen endast ska avse obligatorisk verksamhet. Kommuner och regioner kan bedriva andra verksamheter utifrån lokala prioriteringar med det är endast obligatoriska verksamheter som är föremål för kostnadsutjämnning. Vidare har den kommunala självstyrelsen varit ett kärnvärde i utredningen.

Utredningens samlade förändring innebär att glesa kommuner, kommuner med liten folkmängd och de socioekonomiskt svagare kommunerna i genomsnitt får en positiv förändring. Socioekonomiskt starkare kommuner med stor folkmängd eller tät bebyggelsestruktur påverkas i genomsnitt negativt av förändringen.

De förändringar som föreslås i betänkandet och som föreslås införas från och med 1 januari 2026 förväntas samlat få en positiv effekt på Ulricehamns kommun. Framför allt är det inkomst- och kostnadsutjämnningarna som ger ett positivt utfall medan LSS-utjämnningen beräknas ge ett negativt utfall enligt beräkningar som bygger på data för utjämningsår 2024. Enligt dessa beräkningar kommer intäkterna att öka för Ulricehamns kommun motsvarande 0,7 mnkr år ett och 16,1 mnkr när införandebidraget fullt ut fasats ut (år fyra). Underliggande data för beräkningarna uppdateras löpande och kommer därmed ändras innan perioden når sitt slut.

I uppdraget har det även ingått att se över vilka av dagens riktade statsbidrag som skulle kunna ingå i det generella statsbidraget för kommunsektorn. Förslaget innebär att inriktningen är att de riktade statsbidragen ska minska.

Yttrande

Ulricehamns kommun ser positivt på utredningens förslag. De förändringar som föreslås i utjämningsmodellen skulle totalt sett genomgående vara positiva och till ekonomisk fördel för Ulricehamns kommun på aggregerad nivå. Förändringarna skapar möjlighet för Ulricehamn, en till ytan relativt stor kommun men med en i flera områden utspridd

befolkning, att möta kommande demografiska förändringar och fortsatt leverera god kvalitet och service.

Ulricehamns kommun ställer sig också positiv bakom de delar som berör färre riktade statsbidrag och fler generella statsbidrag till förmån för den lokalpolitiska kunskapen om hur medel bäst nyttjas. Att riktade statsbidrag föreslås bli en del av det generella statsbidraget ger kommunen bättre förutsättningar att över tid bedriva verksamheten långsiktigt och förändringen innebär mindre administration i form av ansökningar. Vid omvandling från riktade statsbidrag till generella statsbidrag finns dock en risk för ekonomisk påverkan då ett riktat statsbidrag, som har fördelats utefter en viss modell, kan få en förändrad fördelning när det blir ett generellt statsbidrag.

Wiktor Öberg
Kommunstyrelsens ordförande